

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: October/November-2022
Political Science (Compulsory) Paper-IX
POLC27: Theory of International Politics

Day and Date: Friday, 16/12/2022
Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 The realistic theory of international politics is also called ..... ?
 A) Power approach B) State approach C) Foreign policy approach D) Conflict approach
- 2 Which ideology do Marxists support ?
 A) Communist B) Dictatorship C) Democracy D) Capitalist
- 3 ..... theory contains the basic economic principles of war and conflict at the international level.
 A) Idealist B) Game C) Realist D) Marxist
- 4 The book Theory of Games and Economic Behavior refers to which theory ?
 A) Realistic theory B) System theory C) Idealist theory D) Game theory
- 5 Who introduced Game theory in international politics ?
 A) Martin Shubik B) Richard Cobain C) Margate Mode D) John Cannon
- 6 In the system of national power ..... rules and regulations regarding production and distribution in the state are made.
 A) Political B) Education C) Economic D) Military
- 7 What is the rank of India in the world in terms of area ?
 A) Seventh B) Third C) Eighth D) Tenth
- 8 When did World War II begin ?
 A) 1939 B) 1918 C) 1991 D) 1914
- 9 ..... is become beneficial for maintaining unity in the nation and promoting the interests of the people ?
 A) National leadership B) Minerals C) Ideology D) None of these
- 10 In which year was the United Nations established ?
 A) 1945 B) 2001 C) 1964 D) 1987

- 11 Since the foreign policy of the government is controlled by the elected representatives of the people, such politics is called ..... diplomacy.
A) Democratic B) Secret C) Dictatorship D) Council
- 12 ..... is a technique or method by which one nation establishes relations with other nations.
A) Monarchy B) Diplomacy C) Nationality D) Diplomacy
- 13 ..... is a great tool for international peace building.
A) National power B) Ideology C) Diplomacy D) None of these
- 14 In which country did democratic diplomacy begin ?
A) England B) USA C) India D) Australia
- 15 According to whom, diplomacy is a great tool for implementing foreign policy.
A) R. B. Mowt B) Harold Nicholson C) J. J. Childres D) K.M. Panikkar

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Characteristics of Marxist theory.
- 2 Hans Morgenthau's Key principles of realist theory.
- 3 Basic principles of collective security.
- 4 Parliamentary Diplomacy

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Briefly explain the types of game theory.
- 2 Briefly explain the advantages and disadvantages of balance of power.
- 3 Briefly explain ancient diplomacy.
- 4 Briefly explain summit diplomacy .

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain Marxist theory in detail.
- 2 Explain in detail the determinants of foreign policy by explaining the meaning of foreign policy.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 आंतरराष्ट्रीय राजकारणाच्या वास्तववादी सिद्धांताला ..... असेही संबोधले जाते ?
अ) सत्तेचा दृष्टीकोण ब) राज्याचा दृष्टीकोण क) परराष्ट्र धोरणाचा दृष्टीकोण ड) संघर्षाचा दृष्टीकोण

2. मार्क्सवादी कोणत्या विचारधारेचे समर्थन करतात ?
अ) साम्यवादी ब) हुकूमशाही क) लोकशाही ड) भांडवलशाही
3. .... या सिद्धांताच्या मध्ये आंतरराष्ट्रीय पातळीवर झालेली युद्ध आणि संघर्षांचे मूळ आर्थिक तत्त्वेच आहेत.
अ) आदर्शवादी ब) खेळ क) वास्तववादी ड) मार्क्सवादी
4. थेअरी ऑफ गेम्स अँड इकोनॉमिक बिहेवीयर हे पुस्तक कोणत्या सिद्धांता संदर्भात आहे ?
अ) वास्तववादी ब) व्यवस्थावादी क) आदर्शवादी सिद्धांत ड) खेळ सिद्धांत
5. आंतरराष्ट्रीय राजकारणात खेळ सिद्धांत कोणी मांडला ?
अ) मार्टिन शुबिक ब) रिचर्ड कोबेन क) मार्गट मोड ड) जॉन केनन
6. राष्ट्रीय सत्तेच्या ..... व्यवस्थेत राज्यातील उत्पादन आणि वितरण या संबंधी नियम पद्धती यांची निर्मिती केलेली असते.
अ) राजकीय ब) शिक्षण क) आर्थिक ड) सैनिकी
7. क्षेत्रफळाच्या बाबतीत जगात भारताचा कितवा क्रमांक लागतो ?
अ) सातवा ब) तिसरा क) आठवा ड) दहावा
8. दुसऱ्या महायुद्धाची सुरुवात कधी झाली ?
अ) १९३९ ब) १९१८ क) १९९१ ड) १९१४
9. राष्ट्रात ऐक्य टिकविण्यासाठी, जनतेचे हितसंवर्धन करण्यासाठी ----- उपयुक्त ठरते.
अ) राष्ट्रीय नेतृत्व ब) खनिज द्रव्ये क) विचारप्रणाली ड) यापैकी नाही
10. संयुक्त राष्ट्रसंघाची स्थापना कोणत्या वर्षी करण्यात आली ? अ) १९४५ ब) २००१ क) १९६४ ड) १९८७
11. शासनाच्या परराष्ट्र धोरणाचे नियंत्रण जनतेने निवडून दिलेल्या प्रतिनिधींनी कडून होत असल्याने अशा राजनीतीस ..... राजनय असे संबोधण्यात येते.
अ) लोकतांत्रिक ब) गुप्त क) हुकूमशाही ड) परिषद
12. .... म्हणजे असे एक तंत्र किंवा पद्धती की ज्या योगे एक राष्ट्र दुसऱ्या राष्ट्रांशी संबंध प्रस्थापित करतो.
अ) राजधर्म ब) राजधर्म क) राष्ट्रीयत्व ड) राजनय
13. .... हे आंतरराष्ट्रीय शांततानिर्माण करण्याचे एक उत्तम साधन आहे.
अ) राष्ट्रीय सत्ता ब) विचारधारा क) राजनय ड) यापैकी नाही
14. लोकतांत्रिक राजनयाची सुरुवात कोणत्या देशात झाली आहे ?
अ) इंग्लंड ब) अमेरिका क) भारत ड) ऑस्ट्रेलिया
15. कोणाच्या मते, राजनय हे परराष्ट्र धोरण अमलात आणण्याचे एक उत्तम साधन होय.
अ) आर. बी. मॉवट ब) हेरॉल्ड निकोलसन क) जे. जे. चाईल्डस ड) के.एम. पणिककर

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1. मार्क्सवादी सिद्धांताची वैशिष्ट्ये.
2. हेन्स मॉर्गेन्थॉची वास्तववादी सिद्धांताची प्रमुख तत्त्वे.
3. सामूहिक सुरक्षितेची आधारभूत तत्त्वे.

4 संसदीय राजनय.

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 खेळ सिद्धांताचे प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.

2 सत्ता समतोलाचे फायदा व तोटे थोडक्यात स्पष्ट करा.

3 जुना राजनय थोडक्यात स्पष्ट करा.

4 शिखर राजनय थोडक्यात स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 मार्क्सवादी सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

2 परराष्ट्र धोरणाचा अर्थ सांगून परराष्ट्र धोरणाचे निर्धारक घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: Oct./Nov.-2022
Political Science (Compulsory) Paper-IX
POLC27: Theory of International Politics

Day and Date: Friday, 16/12/2022
Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 आंतरराष्ट्रीय राजकारणाच्या वास्तववादी सिद्धांताला ..... असेही संबोधले जाते ?

अ) सत्तेचा दृष्टीकोण ब) राज्याचा दृष्टीकोण क) परराष्ट्र धोरणाचा दृष्टीकोण ड) संघर्षाचा दृष्टीकोण

Option 1

2 मार्क्सवादी कोणत्या विचारधारेचे समर्थन करतात ?

अ) साम्यवादी ब) हुकुमशाही क) लोकशाही ड) भांडवलशाही

Option 1

3 ..... या सिद्धांताच्या मध्ये आंतरराष्ट्रीय पातळीवर झालेली युद्ध आणि संघर्षाचे मूळ आर्थिक तत्त्वेच आहेत.

अ) आदर्शवादी ब) खेळ क) वास्तववादी ड) मार्क्सवादी

Option 4

4 थेअरी ऑफ गेम्स अँड इकोनॉमिक बिहेवीयर हे पुस्तक कोणत्या सिद्धांता संदर्भात आहे ?

अ) वास्तववादी ब) व्यवस्थावादी क) आदर्शवादी सिद्धांत ड) खेळ सिद्धांत

Option 4

5 आंतरराष्ट्रीय राजकारणात खेळ सिद्धांत कोणी मांडला ?

अ) मार्टिन शुबिक ब) रिचर्ड कोबेन क) मार्गेट मोड ड) जॉन केनन

- Option 1
- 6 राष्ट्रीय सत्तेच्या ..... व्यवस्थेत राज्यातील उत्पादन आणि वितरण या संबंधी नियम पद्धती यांची निर्मिती केलेली असते.
अ) राजकीय ब) शिक्षण क) आर्थिक ड) सैनिकी
- Option 3
- 7 क्षेत्रफळाच्या बाबतीत जगात भारताचा कितवा क्रमांक लागतो ?
अ) सातवा ब) तिसरा क) आठवा ड) दहावा
- Option 1
- 8 दुसऱ्या महायुद्धाची सुरुवात कधी झाली ?
अ) १९३९ ब) १९१८ क) १९९१ ड) १९१४
- Option 1
- 9 राष्ट्रत ऐक्य टिकविण्यासाठी, जनतेचे हितसंवर्धन करण्यासाठी ----- उपयुक्त ठरते.
अ) राष्ट्रीय नेतृत्व ब) खनिज द्रव्ये क) विचारप्रणाली ड) यापैकी नाही
- Option 3
- 10 संयुक्त राष्ट्रसंघाची स्थापना कोणत्या वर्षी करण्यात आली ? अ) १९४५ ब) २००१ क) १९६४ ड) १९८७
- Option 1
- 11 शासनाच्या परराष्ट्र धोरणाचे नियंत्रण जनतेने निवडून दिलेल्या प्रतिनिधींनीकडून होत असल्याने अशा राजनीतीस ..... राजनय असे संबोधण्यात येते.
अ) लोकतांत्रिक ब) गुप्त क) हुकूमशाही ड) परिषद
- Option 1
- 12 ..... म्हणजे असे एक तंत्र किंवा पद्धती की ज्या योगे एक राष्ट्र दुसऱ्या राष्ट्रांशी संबंध प्रस्थापित करतो.
अ) राजधर्म ब) राजधर्म क) राष्ट्रीयत्व ड) राजनय
- Option 4
- 13 ..... हे आंतरराष्ट्रीय शांततानिर्माण करण्याचे एक उत्तम साधन आहे.
अ) राष्ट्रीय सत्ता ब) विचारधारा क) राजनय ड) यापैकी नाही
- Option 3
- 14 लोकतांत्रिक राजनयाची सुरुवात कोणत्या देशात झाली आहे ?
अ) इंग्लंड ब) अमेरिका क) भारत ड) ऑस्ट्रेलिया
- Option 1
- 15 कोणाच्या मते, राजनय हे परराष्ट्र धोरण अमलात आणण्याचे एक उत्तम साधन होय.
अ) आर. बी. मॉवट ब) हेरॉल्ड निकोलसन क) जे. जे. चाईल्डस ड) के.एम. पणिककर

Option 3
Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 मार्क्सवादी सिद्धांताची वैशिष्टे.

Ans:

2 हेन्स मॉर्गेन्थॉची वास्तववादी सिद्धांताची प्रमुख तत्वे.

Ans:

3 सामूहिक सुरक्षितेची आधारभूत तत्त्वे.

Ans:

4 संसदीय राजनय.

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 खेळ सिद्धांताचे प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

2 सत्ता समतोलाचे फायदा व तोटे थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

3 जुना राजनय थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

4 शिखर राजनय थोडक्यात स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 मार्क्सवादी सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

2 परराष्ट्र धोरणाचा अर्थ सांगून परराष्ट्र धोरणाचे निर्धारक घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

Ans:

*****